

**Kommunstyrelsens
samhällsbyggnadsutskott**

§22

Dnr KS 2023-2149

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan Beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna samhällsbyggnadskontorets yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan.

Sammanfattning av ärendet

Boverket förslag till föreskrifter för regionplan reglerar hur innehållet i regionplanen ska identifieras digitalt. Norrtälje kommun tillstyrker i huvudsak förslaget samt delar Boverkets syn vad gäller fördelarna med en enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess. Norrtälje kommun noterar att det finns stora skillnader i Boverkets föreslagna föreskrifter gällande hur mark- och vattenanvändningen ska identifieras i översiktsplan jämfört med regionplan. Kommunen ser positivt på att regionerna ges frihet i detta samtidigt som det kan innebära att jämförelser mellan planeringsnivåer trots ambitionerna med föreskrifterna kan bli svårt. Norrtälje kommun anser att regionplanen behöver överensstämma med kommunernas syn på utveckling och ta hänsyn till kommunernas översiktsplanering när grunddrag för användningen av mark- och vattenområden beskrivs.

Beslutsunderlag

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan
Bilaga 1 - Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan
Bilaga 2 - Remiss Boverkets förslag till föreskrifter om regionplan

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott kan besluta i enlighet med samhällsbyggnadskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Boverket - Svaren lämnas via e-post till: remiss@boverket.se. Ange diarienummer 2789/2022. Svaren bör lämnas i två versioner; den ena i bearbetningsbar form (exempelvis

Word), den andra i format som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (exempelvis pdf). Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Handläggare

Planenheten

Paragrafen är justerad

Samhällsbyggnadskontoret, Planenheten

Handläggare: Emma Tarrodi Orlunder
Titel: Översiktsplanerare
E-post: emma.tarrodi-orkunder@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:
Kommunstyrelsen beslutar att godkänna samhällsbyggnadskontorets yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Boverket förslag till föreskrifter för regionplan reglerar hur innehållet i regionplanen ska identifieras digitalt. Norrtälje kommun tillstyrker i huvudsak förslaget samt delar Boverkets syn vad gäller fördelarna med en enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess. Norrtälje kommun noterar att det finns stora skillnader i Boverkets föreslagna föreskrifter gällande hur mark- och vattenanvändningen ska identifieras i översiktsplan jämfört med regionplan. Kommunen ser positivt på att regionerna ges frihet i detta samtidigt som det kan innebära att jämförelser mellan planeringsnivåer trots ambitionerna med föreskrifterna kan bli svårt. Norrtälje kommun anser att regionplanen behöver överensstämma med kommunernas syn på utveckling och ta hänsyn till kommunernas översiktsplanering när grunddrag för användningen av mark- och vattenområden beskrivs.

Ärendet

Beskrivning

Bakgrund

Regeringen ställer krav på digital information när det gäller samhällsbyggnadsprocessen, vilket innebär att informationen i detaljplaner, översiktsplaner och regionplaner behöver vara digital.

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter för regionplan som preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, för att säkerställa att informationen i de regionplaner som omfattas av bestämmelsen är digitalt utbytbar. Föreskrifterna ska fungera som stöd i regionernas arbete med digitala regionplaner och reglerar hur innehållet i regionplanen ska identifieras digitalt. De aktörer som främst berörs av förslaget till föreskrifter är de tre regioner där det enligt 7 kap. 1 § PBL ska ske regional fysisk planering: Stockholm, Skåne och Halland.

Syfte med föreskrifterna

I remissen beskriver Boverket syftet och fördelarna med föreskrifterna. Förutom att föreskrifterna ska fungera som stöd för regionen i arbetet med digitala regionplaner beskrivs flera fördelar med en enhetlig digital planinformation som kan utbytas, överföras och återanvändas mellan planeringsnivåerna samt mellan kommuner, andra regioner samt nationellt.

Författningsförslaget

I författningsförslaget beskrivs det hur information i regionplanen ska identifieras enligt givna tabeller. Grunddrag för användningen av mark- och vattenområden som har betydelse för länet ska anges i

regionplanen. Föreskrifterna för regionplan (till skillnad från föreskrifterna för översiktsplan) anger inte hur mark- och vattenanvändningen bör namnges. Boverket förklarar i remissen att det inte anses lämpligt med en mer detaljerad reglering av mark- och vattenanvändningen i föreskrifterna för regionplan, utan att det bör vara regionens ansvar att uttrycka vilken typ av mark- och vattenanvändning som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet.

Vidare anger författningsförslaget att regionplanen ska ange riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk samt hur hänsyn tagits till allmänna intressen, riksintressen, miljökvalitetsnormer och regional utvecklingsstrategi. Det ska även framgå hur regionen tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med länsplan för regional transportinfrastruktur samt trafikförsörjningsprogram. Regionplanen ska också beskriva hur hänsyn tagits till kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning samt andra mål, planer och program av betydelse. Genomförande och konsekvenser samt invändningar i länsstyrelsens granskningsyttrande ska också ingå.

Konsekvenser

I remissen beskriver Boverket även de konsekvenser som föreskrifterna för regionplan kan få för kommunerna. Främst beskrivs fördelar med enhetlig digital planinformation som kan överföras och återanvändas mellan planeringsnivåerna och underlätta möjligheten att söka ut information och göra analyser av mellankommunala frågeställningar inom regionen. En konsekvens som beskrivs i remissen är även att regionerna kan komma att efterfråga digitala och lägesbestämda kommunala planeringsunderlag i högre utsträckning.

Lagkrav

Regional fysisk planering regleras i Plan och bygglagens sjunde kapitel. I kapitlet, 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL anges det i vilka regioner det ska ske regional fysisk planering (Stockholm, Skåne och Halland) samt vilka innehållskrav som gäller för regionplaner. I 2 kap. 5 c § plan- och bygg-förordningen (2011:338), PBF ställs krav på att översiktsplaner och regionplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Koppling till gällande styrdokument

Föreskrifterna ger inga nya konsekvenser för kommunernas planeringsansvar och föreskrifterna för regionplan styr inte kommunens planering. Eftersom regionplanerna ska fungera vägledande för kommunernas beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser har dock utformningen av regionplanen en indirekt påverkan på och koppling till kommunens planer såsom översiktsplan och detaljplaner.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

En konsekvens som beskrivs i Boverkets remiss är att regionerna kan komma att efterfråga digitala och lägesbestämda kommunala planeringsunderlag i högre utsträckning. Det skulle kunna medföra en ökad förväntan från regionen om att kommunerna ska ta fram underlag vilket kan medföra ökat utredningsarbete och ökade kostnader för kommunen. Att regionen efterfrågar digitalt planeringsunderlag innebär dock inte ett krav på att kommunerna ska ta fram det. Vidare kan digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen bidra till ökad samverkan mellan kommunen och regionen i att ta fram planeringsunderlag på både kommunal och regional nivå. Digitaliseringen av regionplanen kan även bidra till att regionen tar fram fler underlag som kan vara till nytta för kommunen.

Förvaltningens analys och slutsatser

Norrhälje kommun har tagit del av Boverkets förslag till föreskrifter, tillstyrker i huvudsak förslaget samt delar Boverkets syn vad gäller fördelarna med en enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess. Norrhälje kommun delar Boverkets uppfattning om de fördelar som beskrivs med enhetlig digital planinformation som kan utbytas, överföras och återanvändas mellan planeringsnivåerna samt mellan kommuner, andra regioner samt nationellt. Norrhälje kommun har tidigare yttrat sig över Boverkets förslag till föreskrifter för översiktsplan och ser det som naturligt att liknande föreskrifter för regionplan tas fram för att informationen ska bli enhetlig mellan planeringsnivåerna. Kommunen ser

även positivt på att Boverket tagit hänsyn till inkomna remissyttranden gällande föreskrifter för översiktsplan vid framtagandet av förslag till föreskrifter för regionplan.

Norrtälje kommunen noterar att det finns stora skillnader i Boverkets föreslagna föreskrifter gällande hur mark- och vattenanvändningen ska identifieras i översiktsplan jämfört med regionplan. Föreskrifterna för regionplan (till skillnad från föreskrifterna för översiktsplan) anger inte hur mark- och vattenanvändningen bör namnges. Norrtälje kommun delar Boverkets syn att regionerna bör ha ansvar för att uttrycka vilken typ av mark- och vattenanvändning som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet. Kommunen ser också positivt på att regionerna ges frihet att själva avgöra vilka grunddrag för mark- och vattenanvändning som bör vara med och hur de ska benämnas i regionplanen. Samtidigt ser Norrtälje kommun att skillnaden i detaljeringsnivå mellan regionplan och översiktsplan kan innebära att jämförelser mellan planeringsnivåer trots ambitionerna med föreskrifterna kan bli svårt. Norrtälje kommun anser att regionplanen behöver överensstämma med kommunernas planering och syn på utveckling. Det är därför av vikt att regionen tar hänsyn till kommunernas översiktsplanering när grunddrag för användningen av mark- och vattenområden beskrivs i regionplanen, oavsett hur regionen väljer att göra detta eller hur användningen namnges.

Vidare ser Norrtälje kommun positivt på att regionplanen ska beskriva hur regionen tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med länsplanen för regional transportinfrastruktur samt trafikförsörjningsprogram. Norrtälje kommun vill i yttrandet understryka vikten av att regionplanen samordnas med, och inte bara tar hänsyn till dessa planer. Regionplanen bör kunna peka ut behov av transportinfrastruktur i ett långsiktigt perspektiv, även om beslut om finansiering saknas. Det bör i sin tur ha påverkan på hur länsplan och trafikförsörjningsprogram utformas om intentionerna i regionplanen med en framtida hållbar utveckling ska kunna förverkligas.

Tidplaner

Remissvaren ska ha kommit in till Boverket senast den **12 april 2024**.

Anna Keskitalo
Samhällsbyggnadsdirektör
Samhällsbyggnadskontoret

Annika Andersson
Planchef
Planenheten

Bilagor

Bilaga 1 – Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan; med konsekvensutredning
Bilaga 2 – Remiss Boverkets förslag till föreskrifter om regionplan

Beslut skickas till

Boverket - Svaren lämnas via e-post till: remiss@boverket.se. Ange diarienummer 2789/2022.

Svaren bör lämnas i två versioner; den ena i bearbetningsbar form (exempelvis Word), den andra i format som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (exempelvis pdf). Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Handläggare
Planenheten

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan; med konsekvensutredning

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter för regionplan som preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, för att säkerställa att informationen i de regionplaner som omfattas av bestämmelsen är digitalt utbytbar. Föreskrifterna ska fungera som stöd i regionernas arbete med digitala regionplaner och reglerar hur innehållet i regionplanen ska identifieras digitalt. Norrtälje kommun har tagit del av Boverkets förslag till föreskrifter, tillstyrker i huvudsak förslaget samt delar Boverkets syn vad gäller fördelarna med en enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess.

Syftet med föreskrifterna

Som framgår av kapitel 2.2 i remissen ställer regeringens förordning krav på digital information när det gäller samhällsbyggnadsprocessen, vilket innebär att informationen i detaljplaner, översiktsplaner och regionplaner behöver vara digital. Kapitel 2.2 samt 2.3 i remissen beskriver syftet och fördelarna med de föreslagna föreskrifterna för regionplan. Norrtälje kommun delar Boverkets uppfattning om de fördelar som beskrivs med enhetlig digital planinformation som kan utbytas, överföras och återanvändas mellan planeringsnivåerna samt mellan kommuner, andra regioner samt nationellt.

Eftersom Boverket tagit fram förslag på föreskrifter för översiktsplan ser Norrtälje kommun att det också är naturligt att liknande föreskrifter för regionplan tas fram för att informationen ska bli enhetlig mellan planeringsnivåerna. Norrtälje kommun har tidigare yttrat sig över Boverkets förslag till föreskrifter för översiktsplan. Precis som det beskrivs i kapitel 2.7 i remissen har föreskrifterna för översiktsplan och föreskrifterna för regionplan många likheter. Kommunen ser därför positivt på att Boverket tagit hänsyn till inkomna remissyttranden gällande föreskrifter för översiktsplan vid framtagandet av förslag till föreskrifter för regionplan.

Författningsförslaget

I författningsförslagets tredje kapitel, 3 kap. Identifikation av regionplanens innehåll, beskrivs det hur information i regionplanen ska identifieras enligt givna tabeller. Grunddrag för användningen av mark- och vattenområden som har betydelse för länet ska anges i regionplanen och identifieras som "grunddrag för användningen". Norrtälje kommunen noterar att det finns stora skillnader i Boverkets föreslagna föreskrifter gällande hur mark- och vattenanvändningen ska identifieras i översiktsplan jämfört med regionplan. Föreskrifterna för regionplan (till skillnad från föreskrifterna för översiktsplan) anger inte hur mark- och vattenanvändningen bör namnges.

Boverket förklarar i remissen att det inte anses lämpligt med en mer detaljerad reglering av mark- och vattenanvändningen i föreskrifterna för regionplan, utan att det bör vara regionens ansvar att uttrycka vilken typ av mark- och vattenanvändning som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet. Vidare hänvisas det till en proposition (proposition 2017/18:2668) med exempel på grunddrag för mark- och vattenanvändningen, som skulle kunna vara aktuella att ta med i en regionplan. Exempel på detta är övergripande fysiska strukturer för bebyggelse och tillhörande anläggningar, huvudstråk, städer eller tätorter av särskild regional betydelse, natur- och grönområden, infrastruktur för transporter, energi- och vattenförsörjning, avlopp och strukturer som kan minska klimatpåverkan.

Norrtälje kommun delar Boverkets syn att regionerna bör ha ansvar för att uttrycka vilken typ av mark- och vattenanvändning som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet. Kommunen ser också positivt på att regionerna ges frihet att själva avgöra vilka grunddrag för mark- och vattenanvändning som bör vara med och hur de ska benämnas i regionplanen. Samtidigt ser Norrtälje kommun att skillnaden i detaljeringsnivå mellan regionplan och översiktsplan kan innebära att jämförelser mellan planeringsnivåer trots ambitionerna med föreskrifterna kan bli svårt.

Norrtälje kommun anser att regionplanen behöver överensstämma med kommunernas planering och syn på utveckling. Det är därför av vikt att regionen tar hänsyn till kommunernas översiktsplanering när grunddrag för användningen av mark- och vattenområden beskrivs i regionplanen, oavsett hur regionen väljer att göra detta eller hur användningen namnges.

Av författningsförslaget framgår det även att regionplanen ska beskriva hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med länsplanen för regional transportinfrastruktur samt trafikförsörjningsprogram. Norrtälje kommun ser positivt på detta och vill understryka vikten av att regionplanen samordnas med, och inte bara tar hänsyn till dessa planer. Regionplanen bör kunna peka ut behov av transportinfrastruktur i ett långsiktigt perspektiv, även om beslut om finansiering saknas. Det bör i sin tur ha påverkan på hur länsplan och trafikförsörjningsprogram utformas om intentionerna i regionplanen med en framtida hållbar utveckling ska kunna förverkligas.

Konsekvenser

I kapitel 5 beskriver Boverket konsekvenser samt vilka som påverkas och berörs av föreskrifterna. I kapitel 5.2 beskrivs de konsekvenser som föreskrifterna för regionplan kan få för kommunerna. I kapitlet beskrivs det att enhetlig digital planinformation som kan överföras och återanvändas mellan planeringsnivåerna är till fördel för kommunernas och regionernas framtagande av planer. Digital regionplaneinformation underlättar möjligheten att söka ut information och göra analyser av mellankommunala frågeställningar och utvecklingsinriktningar inom regionen. En konsekvens som beskrivs i remissen är även att regionerna kan komma att efterfråga digitala och lägesbestämda kommunala planeringsunderlag i högre utsträckning. Norrtälje kommun instämmer i att det kan vara en tänkbar konsekvens. Även om det kan kräva mer utredningsbehov eller resurser av kommunen i viss utsträckning ser Norrtälje kommun positivt på hur en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen kan bidra till ökad samverkan mellan kommunen och regionen i att ta fram planeringsunderlag på både kommunal och regional nivå.

Lotta Lindblad Söderman
Kommunstyrelsens ordförande

Anette Madsen
Kommundirektör

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Remiss

– Boverkets förslag till föreskrifter om
regionplan; med konsekvensutredning

Titel: Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om regionplan; med konsekvensutredning
Utgivare: Boverket,
Processnummer: 3.2.1
Diarienummer: 2789/2022

Sammanfattning

Syftet med föreskrifterna är att precisera kravet i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, för att säkerställa att informationen i de regionplaner som omfattas av bestämmelsen är digitalt utbytbar. De aktörer som främst berörs av förslaget till föreskrifter är de tre regioner där det enligt 7 kap. 1 § PBL ska ske regional fysisk planering: Stockholm, Skåne och Halland. Från den 1 januari 2027 ska regionerna göra digitalt tillgängliga regionplaner. Föreskrifterna ska fungera som stöd för detta arbete och säkerställa att innehållet i planen följer innehållskraven enligt 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Genom föreskrifterna regleras hur byggstenarna, det vill säga innehållet, i regionplanen ska identifieras digitalt. Föreskrifterna styr inte hur informationen presenteras i en regionplan eller hur textbaserad information, media, geografiska data eller annan information ska förhålla sig till varandra.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 2 april 2025.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Författningsförslag.....	6
1 kap. Innehåll och definitioner.....	6
2 kap. Övergripande bestämmelser	6
3 kap. Identifikation av regionplanens innehåll.....	6
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
2 Inledning.....	11
2.1 Läsanvisningar	11
2.2 Beskrivning av problemet.....	12
2.3 Vad som ska uppnås.....	12
2.3.1 Ger stöd till regionerna att uppfylla lagkrav	13
2.3.2 Möjliggör återanvändning av information	13
2.3.3 Möjliggör analyser, samordning och utbyte.....	13
2.4 Alternativa lösningar.....	14
2.4.1 Nollalternativ	14
2.4.2 Allmänna råd.....	14
2.5 Vilka som berörs av förslaget.....	14
2.6 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser	15
2.7 Arbetsmetod	16
2.7.1 Genomförda möten med regionerna	16
2.8 Remissförfarande.....	16
3 Rättsliga förutsättningar	17
3.1 Boverkets bemyndigande.....	17
3.2 Anmälan av tekniska regler.....	17
3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet.....	17
3.4 Regeringens medgivande	18
3.5 Inspire.....	18
3.6 Öppna data-direktivet.....	18
4 Ikraftträdande och informationsinsatser	20
4.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	20
4.2 Informationsinsatser	20
5 Konsekvenser.....	21
5.1 Företag.....	21
5.1.1 Vilka företag som berörs	21
5.1.2 Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag.....	22
5.1.3 Hur företags konkurrensförhållanden påverkas	22
5.1.4 Särskilda hänsyn till små företag.....	22
5.2 Kommunerna.....	22
5.2.1 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna	23
5.3 Regioner som planerar enligt PBL	23
5.3.1 Bedömning av information i planen.....	24
5.3.2 Ekonomiska konsekvenser för regioner	25
5.3.3 Finansieringsprincipen	25
5.4 Staten.....	26
5.4.1 Ekonomiska konsekvenser för staten.....	26
5.5 Europeiska unionen	26
5.6 Norden.....	27

5.7	Miljö och klimat.....	27
5.8	Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö	27
5.9	Social hållbarhet.....	27
6	Författningskommentarer	28
6.1	Förslag till föreskrifter om regionplan	28
1 kap.	Innehåll och definitioner.....	28
2 kap.	Övergripande bestämmelser	29
3 kap.	Identifikation av regionplanens innehåll.....	30
	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	38
Bilaga 1	Företag som kan påverkas av föreskrifterna	39

1 Författningsförslag

Boverket föreskriver följande med stöd av 10 kap. 31 § plan- och byggförordningen (2011:338).

1 kap. Innehåll och definitioner

1 § Författningen innehåller föreskrifter om digital identifikation av regionplanens information.

2 § Författningen gäller för regionplan och ändring av en sådan plan.

3 § I denna författning avses med
digital information: regionplanens uppgifter i digitalt format, och
lägesbestämd: koordinatsatt geometri som punkt, linje, yta eller volym.

2 kap. Övergripande bestämmelser

1 § Regionplanen ska vara lägesbestämd.

2 § För regionplanen ska följande information redovisas

1. regionens namn,
2. antagandebeslutets diarienummer, och
3. datum när antagandebeslutet fick laga kraft.

3 § Skyldigheterna enligt 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338) gäller inte för sådan lägesbestämd digital information i regionplanen som aggregerad äventyrar rikets säkerhet.

3 kap. Identifikation av regionplanens innehåll

1 § Information som ska framgå av en regionplan ska identifieras enligt tabellerna i 2–8 §§.

2 § Information enligt beskrivningen i tabell 1 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Information om grunddrag för användningen av mark- och vattenområden ska vara lägesbestämd till den del av länet som användningen berör.

Tabell 1 Grunddrag för användningen av mark- och vattenområden

Identifikation	Beskrivning
Grunddrag för användningen	Grunddrag för mark- och vattenanvändningen som har betydelse för länet.

3 § Information enligt beskrivningen i kolumn 2 i tabell 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 2 Riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk

Identifikation	Beskrivning
Riktlinjer för lokalisering	Riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk som har betydelse för länet.

4 § Information enligt en beskrivning i kolumn 2 i tabellerna 3–5 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 3 Allmänna intressen

Identifikation	Beskrivning
Allmänna intressen	Hur regionen har tagit hänsyn till allmänna intressen enligt 2 kap. plan- och bygglagen (2010:900).

Tabell 4 Riksintressen enligt 3 kap. 5–9 §§ och 4 kap. 2–8 §§ miljöbalken

Identifikation	Beskrivning
Rennäring	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för rennäringsringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Yrkesfiske	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Naturvården	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Kulturmiljövården	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Friluftsliv	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Fyndigheter av ämnen och material	Område som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för industriell produktion	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för industriell produktion enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för energiproduktion	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för energiproduktion enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för energidistribution	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för kommunikation, elektronisk	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för elektronisk kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för kommunikation, trafikslagen	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för kommunikation gällande trafikslagen enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för vattenförsörjning	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för vattenförsörjning enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för avfallshantering	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för avfallshantering enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.

Identifikation	Beskrivning
Anläggning för slutlig förvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för slutlig förvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggningar för totalförsvaret	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar enligt 3 kap. 9 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Turism och rörligt friluftsliv	Område enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, där turismen och det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Obruten kust	Kustområde och skärgård enligt 4 kap. 3 § miljöbalken, där vissa anläggningar inte får komma till stånd, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Högexploaterad kust	Kustområde och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken, där fritidsbebyggelse endast får komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Obrutet fjäll	Fjällområde enligt 4 kap. 5 § miljöbalken, där bebyggelse och anläggningar får komma till stånd endast om det behövs för rennärningen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Skyddade vattendrag	Vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken, där vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Nationalstadspark	Område enligt 4 kap. 7 § miljöbalken, där ny bebyggelse och nya anläggningar endast får komma till stånd och andra åtgärder vidtas om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Natura 2000, vilda fåglar	Område enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, som har förtecknats som särskilt skyddsområde för bevarande av vilda fåglar och kräver tillstånd för verksamheter eller åtgärder, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Natura 2000, vilda djur och växter	Område enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, som har förtecknats som särskilt bevarandeområde för bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och kräver tillstånd för verksamheter eller åtgärder, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.

Tabell 5 Miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken

Identifikation	Beskrivning
Fisk- och musselvat- ten	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvat- ten.
Havsmiljö	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt havsmiljöförordning (2010:1341).
Omgivningsbuller	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller.
Utomhusluft	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft.
Vattenkvalitet	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt vattenförvaltningsförordning (2004:660).

5 § Information enligt en beskrivning i kolumn 2 i tabellerna 6–10 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 6 Regional utvecklingsstrategi

Identifikation	Beskrivning
Regional utvecklingsstrategi	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med den regionala utvecklingsstrategin.

Tabell 7 Länsplan för regional transportinfrastruktur

Identifikation	Beskrivning
Länsplan för regional transportinfrastruktur	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med länsplanen för regional transportinfrastruktur.

Tabell 8 Trafikförsörjningsprogram

Identifikation	Beskrivning
Trafikförsörjningsprogram	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med trafikförsörjningsprogram.

Tabell 9 Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning

Identifikation	Beskrivning
Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning.

Tabell 10 Mål, planer och program

Identifikation	Beskrivning
Nationella mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.
Regionala mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med andra regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.
Kommunala mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med kommunala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.

6 § Information enligt beskrivningen i tabell 11 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 11 Genomförande av regionplan

Identifikation	Beskrivning
Genomförande	Hur regionplanen är avsedd att genomföras.

7 § Information enligt en beskrivning i tabell 12 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 12 Konsekvenser

Identifikation	Beskrivning
Miljökonsekvenser	Redovisning av miljökonsekvenser enligt 3 kap. 6 b § plan- och bygglagen (2010:900).
Planens konsekvenser	Regionplanens konsekvenser enligt 7 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900).

8 § Information enligt en beskrivning i tabell 13 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 13 **Invändningar i länsstyrelsens granskningsyttrande**

Identifikation	Beskrivning
Invändning riksintresse	Förslaget tillgodoser inte ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.
Invändning miljökvalitetsnorm	Förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs.
Invändning mellankommunala frågor	Frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas inte på ett lämpligt sätt.
Invändning hälsa och säkerhet	En bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 2 april 2025.
2. Författningen ska tillämpas på regionplaner som påbörjats efter den 31 december 2026.

2 Inledning

I avsnittet beskrivs bakgrunden till arbetet med att ta fram förslaget på föreskrifter för regionplan och i övergripande drag vad som kan uppnås genom föreskrifterna. Här finns också en genomgång av alternativa lösningar, arbetsmetod, vilka som berörs av förslaget och remissförfarandet.

2.1 Läsanvisningar

Innehållet i konsekvensutredningar regleras i 6–8 §§ förordning om konsekvensutredning vid regelgivning (2007:1244). Dispositionen följer paragraferna i förordningen. Konsekvensutredningen innehåller också andra överväganden utifrån vad som regleras i exempelvis förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket.

I avsnitt 1 redovisas författningsförslagets tre kapitel med beskrivning av författningens innehåll, övergripande bestämmelser om regionplanens digitala information och identifikation av regionplanens innehåll. I avsnittet finns också ikraftträdandebestämmelser.

I avsnitt 2 finns en inledning som kort presenterar bakgrundsinformation med en beskrivning av problemet, vad som ska uppnås och alternativa lösningar. Avsnittet innehåller även bland annat vilka som berörs av förslaget, arbetsmetod och remissförfarandet.

I avsnitt 3 redovisas de rättsliga förutsättningarna. Avsnittet innehåller information om Boverkets bemyndigande, om notifieringar behövs enligt olika EU-direktiv samt om Boverkets föreskrifter medför sådana ökade kostnader för regionerna att regerings medgivande behövs.

I avsnitt 4 redovisas tidpunkten för ikraftträdande, övergångsbestämmelser och behovet av särskilda informationsinsatser.

I avsnitt 5 redovisas vilka konsekvenser som författningsförslaget får för företag, staten, regionerna och kommuner. Avsnittet innehåller även vilka konsekvenser förslaget innebär för övriga aktörer och grupper i samhället samt på vissa intresseområden.

I avsnitt 6 redovisas författningskommentarerna till författningsförslaget.

2.2 Beskrivning av problemet

Enligt regeringens förordning ställs krav på digital information när det gäller samhällsbyggnadsprocessen. Det innebär att informationen i detaljplaner, översiktsplaner och regionplaner behöver vara digitala. Det saknas en struktur som gör informationen enhetlig så den kan tillgängliggöras och behandlas digitalt vilket skapar den obrutna kedjan. Syftet med de förslagna föreskrifterna är att regionplanens information ska kunna utbytas digitalt och därmed komma ett steg närmare en obruten digital samhällsbyggnadsprocess där regionplaneinformation ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Även om det enbart finns ett fåtal regionplaner är det ett problem att dessa planer inte upprättas och identifieras på ett sätt som möjliggör att informationen kan tillgängliggöras och behandlas digitalt för vidare användning i samhällsbyggnadsprocessen. Nästan en fjärdedel av kommunerna omfattas av en regionplan.

För att nå den potential som digitaliseringen möjliggör behövs ett regelverk som anger hur informationen i en regionplan ska definieras och identifieras för att den ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Den digitala informationen behöver vara enhetlig för att ge mest samhällsnytta och möjliggöra bland annat effektivare informationsflöden mellan olika aktörer i samhällsbyggnadssektorn och utveckling av mer användarvänliga verktyg för hantering av digitala planer. Utan enhetlig information skapas en situation där de förväntade samhällsnyttorna med digital regionplan blir mycket begränsade.

2.3 Vad som ska uppnås

Boverkets föreskrifter för regionplan ska stödja regionerna att uppfylla kravet i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338). Författningen ger förutsättningar för nationellt enhetlig identifiering och beskrivning av regionplanens information.

Den enhetliga informationen möjliggör utveckling av offentliga och privata tjänster som underlättar hanteringen av information i samhällsbyggnadsprocesserna. Regionplan är en viktig datamängd i samhällsbyggnadsprocessen och här nedan beskrivs några av de fördelar som en nationellt enhetlig identifiering av regionplanens information ger.

2.3.1 Ger stöd till regionerna att uppfylla lagkrav

Enhetlig identifiering och beskrivning av regionplanens information underlättar för regionerna att uppfylla de lagkrav som idag finns både vad avser innehållet i en regionplan och i fråga om att regionplanen ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Informationen i digitala regionplaner påverkas även av inspire-direktivet¹, öppna data-direktivet² och den nationella lagstiftning som implementerats med anledning av dessa båda direktiv. Här finns bland annat krav på hur informationen ska tillgängliggöras för att kunna vidareutnyttjas. Föreskrifterna ger en grund att bygga vidare på för att uppfylla de krav som ställs på regionerna enligt annan lagstiftning än PBL och PBF. Mer information om inspire-direktivet och öppna data-direktivet finns under avsnitt 3, Rättsliga förutsättningar.

2.3.2 Möjliggör återanvändning av information

Med enhetlig identifiering och beskrivning blir informationen jämförbar och utbytbar och kan återanvändas i olika delar av samhällsbyggnadsprocessen. Till exempel kan information i en regionplan föras vidare till en översiktsplan eller detaljplan och användas i lovärenden. Arbetet blir mer kostnadseffektivt när digital information från planer kan återanvändas och utgöra grund för efterföljande digitala processer och beslut.

2.3.3 Möjliggör analyser, samordning och utbyte

Enhetlig identifiering och beskrivning av regionplanens information underlättar hantering av informationen i ett större sammanhang. Det kan bidra till möjligheten att göra analyser och uppföljningar. Sådana analyser kan användas som planeringsunderlag och exempelvis redovisa olika scenarier, som risker och konsekvenser med klimatförändringar eller trafikflöden, vilket kan underlätta planering och beslutsfattande.

Om informationen i regionplaner har en enhetlig identifikation och beskrivning underlättar det också möjligheten att utbyta information med andra aktörer i samhällsbyggnadsprocessen. Det kan till exempel underlätta dialog med statliga aktörer som länsstyrelsen och Trafikverket.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire)

² EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

Informationen kan då skickas eller utbytas enligt vissa fastställda digitala format.

2.4 Alternativa lösningar

De alternativ som har övervägts är ett nollalternativ, vägledning och allmänna råd.

Nedan redovisas övervägandena för de olika alternativen.

2.4.1 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att regionerna inte får en gemensam grund att bygga vidare på när det gäller hur de ska uppfylla kravet i 2 kap 5 c § i plan- och byggförordningen (2011:338).

Den digitala planinformationen kommer då inte att vara enhetligt identifierbar. Det kan då inte säkerställas att regionplanen kan ingå i en digital planeringskedja där information överförs i samhällsbyggnadsprocessens olika delar.

2.4.2 Allmänna råd

De utredningar Boverket tagit del av som behandlat förutsättningarna för att införa en digital samhällsbyggnadsprocess och de aktiviteter Boverket deltagit i under de senaste åren har entydigt pekat på att grundläggande principer för informationsutbyte måste regleras med tvingande bestämmelser för att nå målet om helt digital samhällsbyggnadsprocess. Allmänna råd som regionerna rekommenderas att följa är inte tillräckligt. Digital överföring kräver en fullständig enhetlighet, om en annan variant tas fram i någon del av ledet så kommer informationen inte kunna hittas digitalt och kedjor bryts och nyttor går förlorade. Boverket anser därför att enbart reglera med allmänna råd inte är ett alternativ för att skapa ett enhetligt system för regionplaner och överföring av digital planinformation.

2.5 Vilka som berörs av förslaget

Boverket har identifierat att författningsförslaget berör följande grupper:

- Företag
- Kommuner
- Regioner som planerar enligt PBL

- Staten
- Europeiska unionen
- Norden

Författningsförslaget berör dessutom följande intresseområden:

- Miljö och klimat
- Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö
- Social hållbarhet

En enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess är till nytta för medborgare, företag, kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra aktörer genom att exempelvis bidra till att förenkla informationsutbytet mellan aktörer i processen.

Den aktör som främst berörs av förslaget till föreskrifter är de tre regioner där det enligt 7 kap. 1 § PBL ska ske regional fysisk planering, Stockholm, Skåne och Halland. De 65 kommuner som ingår i regionerna och intilliggande kommuner, berörs av den regionala planeringen och därmed av föreskrifter som ställer krav på denna.

I avsnitt 5, Konsekvenser, redovisas de konsekvenser som författningsförslaget innebär för de olika grupperna och intresseområdena.

2.6 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

Lantmäteriet har, i sin slutrapport³ för uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess, gjort en uppskattning av det potentiella ekonomiska värdet när det gäller användningen av standardiserade geodata som kan tillgängliggöras genom den nationella plattformen. Det som redovisas i rapporten visar på avsevärda potentiella ekonomiska fördelar med en digital samhällsbyggnadsprocess. Den som producerar digital information som regleringen omfattar, behöver dock anpassa sitt arbetssätt och sina digitala verktyg vilket kräver resurser.

³ Lantmäteriet (2019) Nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen. Slutrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess, dnr: 519–2018/2889.

2.7 Arbetsmetod

Utkastet till föreskrifterna har utformats utifrån de erfarenheter som Boverket dragit av tidigare arbeten med att ta fram föreskrifter om detaljplan⁴, planbeskrivning⁵ och förslag till föreskrifter om översiktsplan. Relevanta remissyttranden som inkommit på Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan som varit ute på remiss mellan den 30 mars till 25 augusti 2023 har inarbetats i utkastet.

2.7.1 Genomförda möten med regionerna

Under hösten 2021 genomfördes fyra möten med tjänstemän från Region Stockholm och Region Skåne. Diskussionerna kretsade kring frågan om att utveckla en modell för regional fysisk planering med utgångspunkt i ÖP-modellen, föreskrifter för regionplan, likheter och skillnader mellan översiktsplan och regionplan som planinstrument och identifierad problematik i 7 kap. PBL. Under våren 2022 hölls ett uppföljande möte där Region Stockholm och Region Skåne gav Boverket återkoppling på rapporten ”Översikts- och regionplan i en digital miljö” som Boverket publicerat tidigare samma år.

Under våren 2023 informerade Boverket om föreskrifterna vid ett möte med gruppen för storstadsregional samverkan där tjänstemän från Västra Götalandsregionen, Göteborgsregionen, Region Östergötland Region Stockholm och Region Skåne samt Regeringskansliet deltog. Ett liknande informationsmöte hölls även med tjänstemän från Region Halland. Under hösten 2023 informerade Boverket om föreskrifterna vid ett möte där samtliga regioner var inbjudna och där regional rumslig planering diskuterades i bredare perspektiv.

2.8 Remissförfarande

Förslaget kommer att remitteras under perioden 20 december 2023 till 12 april 2024. Remissvaren kommer sedan att tas om hand av Boverket innan föreskrifterna kan beslutas. Föreskrifterna beräknas träda i kraft den 2 april 2025. Föreskrifterna blir dock först bindande att tillämpa för de regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026.

⁴ Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan.

⁵ Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8) om planbeskrivning.

3 Rättsliga förutsättningar

Avsnittet innehåller en beskrivning av Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter, samt behandlar anmälan av tekniska regler, anmälan av krav enligt tjänstedirektivet samt behov av regeringens medgivande. Avsnittet innehåller även en beskrivning av inspire-direktivet, öppna data-direktivet och den nationella lagstiftning som hör till dessa direktiv.

3.1 Boverkets bemyndigande

Boverkets bemyndigande enligt 10 kap. 31 § PBF innebär att Boverket får meddela föreskrifter om standarder för utformning av regionplaner för tillämpningen av 7 kap. PBL. Genom 2 kap. 5 c § PBF ställs krav på att uppgifterna i regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Boverket använder bemyndigandet för att identifiera innehållskraven i 7 kap. PBL.

Genom 10 kap. 31 § PBF får Boverket också medge undantag från kravet i 2 kap. 5 c § PBF. I föreskrifterna använder Boverket bemyndigandet för att möjliggöra undantag för aggregerad information som digitalt lägesbestämd kan äventyra landets säkerhet.

3.2 Anmälan av tekniska regler

Boverket bedömer att författningen inte innehåller sådana tekniska regler att den behöver anmälas enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler. Bedömningen grundas på att föreskrifterna enbart riktar sig till de regioner som tar fram planer enligt PBL och reglerar hur regionplaner ska fungera digitalt. I PBL pekas det särskilt ut vilka regioner som har ett ansvar att ta fram regionplaner. Det är regionen som tar fram och beslutar om planen. Samma resonemang och bedömning som gjordes avseende föreskrifterna om planbeskrivning är enligt Boverkets uppfattning tillämplig gällande aktuella föreskrifter.

3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet

Boverket bedömer att författningen inte innehåller nya eller ändrade krav på tjänsteverksamhet och att den därför inte behöver anmälas enligt tjänstedirektivet. Bedömningen grundas på att föreskrifterna riktar sig mot regionerna. Samma resonemang och bedömning som gjordes avseende

föreskrifterna om planbeskrivning är enligt Boverkets uppfattning tillämplig gällande aktuella föreskrifter.

3.4 Regeringens medgivande

Kravet om att planen ska tillgängliggöras och behandlas digitalt finns i PBF och det som föreskrifterna tillför bedöms inte innebära en sådan ökad kostnad att ett medgivande från regeringen behöver inhämtas.

Det är också svårt att särskilja kostnader som genereras av föreskrifterna i förhållande till den digitala transformationen som redan sker inom regionerna och som samtidigt följer av inspire-direktivet, Inspire samt EU-regler om öppna data med särskilt värdefulla datamängder.

3.5 Inspire

Inspire-direktivet syftar till att inrätta en infrastruktur för delning av geodata inom Europa. Mark- och vattenanvändning är ett av de teman för geodata som omnämns i direktivet. I lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation preciseras informationsansvaret för geografisk miljöinformation och att regeringen genom föreskrifter får fördela informationsansvaret. Enligt 3 kap. 17 § i förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation ansvarar kommunerna för att information i detaljplaner och planbeskrivningar som har elektronisk form finns tillgänglig. I och med det nya kravet i 2 kap. 5 c § PBF bör en motsvarande formulering för regionplan införas i förordningen om geografisk miljöinformation. Detta skulle innebära att regionerna får ett uttalat ansvar för att tillgängliggöra regionplanens information om grunddragen för användningen av mark- och vattenområden i elektronisk form.⁶ Föreskrifterna ger enbart grunden för identifiering av angiven mark- och vattenanvändningen i regionplanen. För att uppfylla Inspire behövs även andra delar som exempelvis en klassificering av mark- och vattenanvändningen i enlighet med HILUCS⁷.

3.6 Öppna data-direktivet

Öppna data-direktivet har implementerats genom lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Med data avses information

⁶Fram tills dess att informationsansvaret för geografisk miljöinformation i regionplaner fördelats vidare är det Sverige genom regeringen som har detta ansvar.

⁷ Hierarchical INSPIRE Land Use Classification System

i digitalt format oberoende av medium. Lagen syftar till att underlätta för medborgare och företag att vidareutnyttja de datamängder som myndigheter och offentliga aktörer tillhandahåller. Ett offentligt styrt organ jämförs med en myndighet när det gäller data som har samband med en tjänst av allmänt intresse som organet tillhandahåller. Enligt Boverkets uppfattning är lagen tillämplig för digitala regionplaner. Regionerna har därigenom ett informationsansvar som bland annat innebär att lämna beskrivande information, metadata, till Sveriges dataportal. I lagen finns krav som bestämmer hur informationen ska tillgängliggöras för att den ska kunna vidareutnyttjas. Där står att en värdefull datamängd ska tillgängliggöras i ett maskinläsbart format genom ett lämpligt gränssnitt eller genom bulknedladdning.

EU-kommissionen har även beslutat att särskilt värdefulla data för samhället ska vara tillgängliga som öppna data. Beslutet trädde i kraft den 9 februari 2023 och innebär att EU:s medlemsländer i regel har 16 månader på sig att genomföra beslutet.

4 Ikraftträdande och informationsinsatser

Detta avsnitt beskriver ikraftträdande och behov av informationsinsatser.

4.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den aktuella författningen föreslås träda i kraft den 2 april 2025. Föreskrifterna blir obligatoriska att tillämpa på regionplaner som påbörjas efter 31 december 2026, då kravet i 2 kap. 5 c § PBF börjar gälla. Detta regleras med en övergångsbestämmelse i föreskrifterna. Det betyder att det skapas en övergångsperiod mellan den 2 april 2025–31 december 2026.

Anledningen till att föreskrifterna träder i kraft tidigare än de blir obligatoriska att tillämpa är för att ta hänsyn till regionernas behov av tid för omställning. Regionerna får därför en övergångsperiod att anpassa sig till den nya regleringen innan det blir obligatoriskt att tillämpa författningen.

Region Stockholm och Region Halland, har nyligen påbörjat ett arbete med att ta fram digitala regionplaner. Region Skåne ska aktualitetspröva sin antagna plan och kan komma att påbörja ett nytt planarbete innan föreskrifterna träder i kraft eller blir bindande att tillämpa. De närmaste åren kommer det därför sannolikt inte produceras någon regionplan som följer föreskrifterna.

4.2 Informationsinsatser

Föreskrifterna kommer att innebära en omställning för de som arbetar med regionplaner. Det kommer därför att finnas ett behov av att Boverket tar fram vägledning och genomför informations- och utbildningsinsatser. Detta kan bland annat ske genom Boverkets ordinarie kanaler, som PBL kunskapsbanken.

5 Konsekvenser

I detta avsnitt beskrivs bland annat övergripande konsekvenser av föreskrifterna, vilka företag som berörs och vilka kostnader författningsförslaget innebär för företagen. Här beskrivs också hur kommuner, regioner och staten påverkas och vilka ekonomiska konsekvenser föreskrifterna medför, samt hur olika intressegrupper och intresseområden berörs. Dispositionen följer paragraferna i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Syftet med föreskrifterna är att precisera kraven i 2 kap. 5 c § PBF för att säkerställa att informationen i en regionplan är digitalt utbytbar. Från den 1 januari 2027 ska regionerna göra digitalt tillgängliga regionplaner. Syftet med föreskrifterna är att fungera som stöd för detta arbete och säkerställa att innehållet i planen följer innehållskraven enligt 7 kap. PBL. Genom föreskrifterna regleras hur byggstenarna, det vill säga innehållet, i regionplanen ska identifieras digitalt. Föreskrifterna styr inte hur informationen presenteras i en regionplan eller hur text och karta ska förhålla sig till varandra. Här står det regionerna fritt att välja väg.

5.1 Företag

Regionerna behöver ha tillgång till en programvara för att skapa den information som krävs för att efterleva kraven i författningsförslaget. De GIS-programvaror som regionerna sannolikt redan har tillgång till bör kunna användas för upprättandet av regionplanen. När digital information kan identifieras på ett enhetligt sätt kan den användas i utvecklingen av nya produkter och tjänster.

5.1.1 Vilka företag som berörs

De företag som berörs av föreskrifterna är konsultföretag inom planering och GIS. Programvaruutvecklare är däremot marginellt berörda eftersom regionerna kan använda de program som de redan har.

Även användare av planinformation såsom byggherrar och byggentreprenörer kan komma att påverkas vid exempelvis planering av etableringar eller utredningar för tillståndsärenden.

Enligt SCB:s statistikdatabas finns det drygt 40 000 företag verksamma inom arkitektkontor och tekniska konsultbyråer samt mer än 30 000

anläggningsföretag. Se bilaga 1, Företag som påverkas av föreskrifterna. Företag inom dessa branscher kommer påverkas av den digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen som pågår men föreskrifterna för regionplan berör en så liten del av företagsmarknaden att de inte bedöms påverka företag i någon större omfattning.

5.1.2 Tidsåtgång och administrativa kostnader för företag

En enhetlig hantering av regionplaninformation ökar förutsägbarheten för alla parter inom samhällsbyggnadssektorn. Alla företag som är beroende av tillgång till planinformation kommer att få nytta i form av minskad tidsåtgång för att få tag i önskad information, mer tillförlitlig information, effektivare utbyte mellan organisationer och därmed bättre förutsägbarhet.

Vidare kan det vara så att programvaror för exempelvis översiktsplaner kan utvecklas och anpassas för att kunna användas för framtagande av digitala regionplaner. Det kan även vara så att de programvaror som använts för att ta fram befintliga regionplaner kan utvecklas utifrån de nya förutsättningarna.

5.1.3 Hur företags konkurrensförhållanden påverkas

Det kan komma att finnas en efterfrågan från regionernas sida att ha ett program för att hantera geodata. Till exempel behov av användarvänliga verktyg för att ta fram planens olika kartor, producera texter, bilder, 3D-visualiseringar och annan typ av media. Dessa program kan komma att utvecklas från program för översiktsplan. De företag som utvecklar programvaror för översiktsplan har möjlighet att anpassa dessa till regionplan. Tre planeringsansvariga regioner är dock en liten marknad för programvaruleverantörerna, men den kan möjligen utvecklas på sikt om fler regioner kommer att ta fram regionplaner enligt PBL.

5.1.4 Särskilda hänsyn till små företag

Eftersom kundunderlaget endast består av tre regioner, så är det mycket osannolikt att några små konsultföretag kommer att bli berörda av konsekvenserna av föreskrifterna.

5.2 Kommunerna

Regionplanerna ska fungera vägledande för kommunernas beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. Föreskrifterna följer innehållskraven enligt plan- och bygglagen och reglerar enbart hur den

informationen ska identifieras digitalt. Föreskrifterna ger därför inga nya konsekvenser för kommunernas planeringsansvar.

Enhetlig digital planinformation som kan överföras och återanvändas mellan plannivåerna är till fördel för kommunernas och regionernas framtagande av planer. Digital regionplaneinformation underlättar möjligheten att söka ut information och göra analyser av mellankommunala frågeställningar och utvecklingsinriktningar inom regionen.

Kravet som ställs av regeringen i plan- och byggförordningen (2011:338) om att regionplaner ska behandlas och tillgängliggöras digitalt, kan komma att öka regionernas efterfrågan på kommunerna när det gäller att tillhandahålla digitalt lägesbestämda kommunala planeringsunderlag. Digitala planeringsunderlag skulle medverka till en effektivisering av regionplaneringen och föreskrifterna kan hjälpa till att driva på den utvecklingen. Det här kravet kan för kommunernas del också aktualiseras av digitaliseringen av översiktsplanen, där det kan ställas krav på digitala underlag internt inom kommunerna.

5.2.1 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

En omställning till en digital regionplaneprocess kombinerat med en digital översiktsplaneprocess ökar behovet av ökad digital kompetens hos kommunerna. Föreskrifterna för regionplan bedöms dock inte i sig generera några direkta kostnader för kommunerna.

5.3 Regioner som planerar enligt PBL

Regleringen i PBF innebär att regionerna från den 1 januari 2027 ska göra digitalt tillgängliga regionplaner. Föreskrifterna tillför inga ytterligare innehållskrav utan syftet med föreskrifterna är att precisera kraven i 2 kap 5 c § PBF för att säkerställa att informationen i en regionplan kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Föreskrifterna kommer att ange hur informationen i en regionplan ska definieras och identifieras digitalt och utgår från de innehållskrav som finns på en regionplan i 7 kap. PBL.

Föreskrifterna styr inte hur informationen presenteras i en regionplan eller hur text och karta ska förhålla sig till varandra. Här står det regionerna fritt att välja väg. Föreskrifterna ställer inte högre krav än PBL, varken när det gäller innehåll eller detaljeringsgrad.

Digitala regionplaner ger möjlighet till ökad och förenklad samordning inom regionen och mellan region och kommun. Det blir därmed enklare att göra exempelvis regionövergripande analyser till grund för en kontinuerlig strategisk fysisk planering. Det underlättar också möjligheten att använda informationen i regionplanen i efterföljande planering och handläggning.

En konsekvens av kraven i PBF och föreskrifterna är att den som är ansvarig för den digitala informationen, och den som producerar sådan information som regleringen omfattar, behöver anpassa sitt arbetssätt och sina digitala verktyg. I detta fall är det i första hand regionerna som planerar enligt PBL som påverkas. De GIS-programvaror som regionerna sannolikt redan har tillgång till bör kunna användas för upprättandet av regionplanen.

5.3.1 Bedömning av information i planen

Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten har rätt till insyn i och tillgång till information om svenska myndigheters och kommuners verksamhet. I tryckfrihetsförordningen (1949:105) finns bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet. Rätten att ta del av allmänna handlingar kan begränsas genom bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Sekretess kan gälla för en hel handling eller en uppgift i en handling. Exempelvis kan uppgifter om Sveriges försvar sekretessbeläggas enligt 15 kap. 2 § OSL. Sekretess innebär ett förbud mot att muntligen eller på annat sätt röja uppgifter. En regionplan är en allmän handling och som huvudregel är informationen i planen öppen för alla. Detta gäller oavsett vilket format (analog eller digital) planen har. Regionen ansvarar för regionplanen och dess innehåll samt ett eventuellt tillgängliggörande av planen. De två regioner som tagit fram en regionplan tillgängliggör planen på respektive webbplats. I regionens ansvar inför ett tillgängliggörande av planen ligger att göra en bedömning av planens innehåll utifrån gällande sekretessbestämmelser.

Boverkets föreskrifter ger regionen en möjlighet att göra undantag från 2 kap. 5 c § PBF om kravet på att regionplaner ska utformas så att de kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Undantaget gäller bara för aggregerad information. Det är inte möjligt att undanta informationen i en hel regionplan. Undantaget är tillämpligt för information som aggregerad med annan information i planen eller i kombination med annan digital information som regionen ansvarar för kan utgöra en risk för rikets säkerhet. Det är regionen, vilken är ansvarig för planen, som måste göra denna bedömning. Arbetet med att ta fram och tillgängliggöra digitala regionplaner ställer

krav på en utökad riskbedömning av informationen i planen. Det behövs sannolikt vägledning från statliga myndigheter till hjälp för regionerna att bedöma vilken information i en regionplan som kan utgöra risk för rikets säkerhet.

5.3.2 Ekonomiska konsekvenser för regioner

En konsekvens av kraven i PBF och föreskrifterna är att den som är ansvarig för den digitala informationen, och den som producerar sådan information som regleringen omfattar, behöver anpassa sitt arbetssätt och sina digitala verktyg. I detta fall är det i första hand regionerna som planerar enligt PBL som påverkas.

5.3.3 Finansieringsprincipen

När kostnader eller intäkter för regioner påverkas av statlig reglering kan det bli aktuellt att tillämpa finansieringsprincipen. Den innebär att statlig reglering som är tvingande för kommuner och regioner i princip ska vara kostnadsneutral för dem. Nya statliga uppgifter ska inte behöva finansieras genom höjd skatt eller omprioritering av annan verksamhet. Staten gör därför under vissa förutsättningar kostnadsförändringarna neutrala för kommuner och regioner genom att justera statsbidrag. Finansieringsprincipen omfattar bland annat statligt beslutade åtgärder som direkt berör kommunal eller regional verksamhet och gäller när staten ändrar ambitionsnivån för befintlig verksamhet.

Kravet på att uppgifter i en regionplan ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt är infört i plan- och byggförordningen (2011:338). Föreskrifterna reglerar endast grundläggande förutsättningar för hur regionplanens information ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Det finns egentligen inget alternativ till att ta fram digitala planer eftersom den digitala transformationen är nödvändig för att kunna hantera information i den nationella infrastrukturen. Dessutom påverkas alla myndigheter av EU-regler, bland annat inspire- och öppna data-lagstiftningen med krav på digital tillgänglighet.

Omställning till en digital samhällsbyggnadsprocess är kostnadsdrivande för samhället i stort och för regionerna. De direkta kostnaderna för regionerna till följd av införandet av föreskrifter om regionplan är dock marginella. Boverket bedömer mot denna bakgrund att finansieringsprincipen inte är tillämplig för denna författning.

5.4 Staten

Regionplaner berör flera delar av statens verksamhet. Planerna kan ge vägledning i tillståndsärenden som hanteras av länsstyrelser och domstol vid överklagade ärenden. Enhetlig digital regionplaneinformation underlättar möjligheten att söka ut informationen. Ett enhetligt system för regionplaner ger dessutom förutsättningar att göra statliga sammanställningar av information från regionplaner, exempelvis hur hänsyn har tagits till allmänna intressen, tillgodoseende av riksintressen och uppföljningar av mark- och vattenanvändningen i ett regionalt perspektiv.

Kravet från staten, som ställs i plan- och byggförordningen (2011:338) om att regionplaner ska behandlas och tillgängliggöras digitalt, kan komma att öka regionernas förväntningar på statliga myndigheter att också göra en digital omställning. Efterfrågan på digitalt lägesbestämda statliga planeringsunderlag kommer troligen öka som en följd av föreskrifterna. Digitala statliga planeringsunderlag skulle medverka till en effektivisering av regionplaneringen och föreskrifterna kan hjälpa till att driva på den utvecklingen.

Författningsförslaget ger incitament för länsstyrelserna att utveckla digitala lägesbestämda granskningsyttranden.

5.4.1 Ekonomiska konsekvenser för staten

Staten, genom Boverket, har ett ansvar när det gäller att ta fram olika former av vägledning om föreskrifterna. Boverket skulle dessutom behöva göra en särskild satsning för att ta fram och sprida vägledning för att underlätta övergången till en digital samhällsbyggnadsprocess.

En digital regionplan, och därmed förmodligen också en digital planprocess, ökar trycket på tillgång till digitala, statliga planeringsunderlag.

5.5 Europeiska unionen

Boverket gör bedömningen att föreskrifterna överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Föreskrifterna medför möjligheter för kommuner och andra aktörer inom Europeiska unionen att lättare kunna tolka, jämföra och analysera informationen i regionplaner. Föreskrifterna underlättar även delning av geodata inom Europeiska unionen.

5.6 Norden

Föreskrifterna medför möjligheter för kommuner och andra aktörer i de nordiska länderna att lättare kunna tolka, jämföra och analysera informationen i regionplaner.

5.7 Miljö och klimat

Föreskrifterna påverkar inte regionens möjlighet att beakta miljö och klimat i sin planering. Däremot ger föreskrifterna förutsättningar till att söka ut till exempel hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet. De ger även möjlighet till att söka ut vilka miljökonsekvenser som planen bedöms medföra vid ett genomförande och underlättar därmed även uppföljningen av planens betydande miljöpåverkan.

5.8 Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö

Föreskrifterna påverkar inte regionens möjlighet att beakta kulturmiljö, arkitektur och gestaltad livsmiljö i sin planering.

Föreskrifterna möjliggör utsökning av regionen ställningstaganden om riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk, samt hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med till exempel trafikförsörjningsprogram, kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning och nationella mål.

Vidare ska det redovisas i regionplanen hur riksintressen tillgodosätts. Regionens ställningstagande kring riksintresset för kulturmiljövården, liksom andra riksintressen, kommer genom föreskriften bli enhetligt identifierbara och därför kunna sökas ut och behandlas i en digital regionplan.

5.9 Social hållbarhet

Föreskrifterna påverkar inte regionens möjlighet att beakta social hållbarhet i sin planering. Föreskrifterna möjliggör utsökning av planens konsekvenser vid ett genomförande, där planens sociala konsekvenser ingår.

6 Författningskommentarer

Detta avsnitt beskriver Boverkets förslag till föreskrifter för regionplan samt kommentarer till dessa.

6.1 Förslag till föreskrifter om regionplan

1 kap. Innehåll och definitioner

1 § Författningen innehåller föreskrifter om digital identifikation av regionplanens information.

Bestämmelsen anger författningens tillämpningsområde. Föreskrifterna gäller tillsammans med 7 kap. PBL och 2 kap. 5 c § PBF. Denna författning hanterar förutsättningarna för att informationen i regionplaner ska kunna identifieras digitalt.

2 § Författningen gäller för regionplan och ändring av en sådan plan.

Bestämmelsen förtydligar att författningen gäller både för en regionplan och ändring av en sådan plan.

3 § I denna författning avses med

digital information: regionplanens uppgifter i digitalt format, och
lägesbestämd: koordinatsatt geometri som punkt, linje, yta eller volym.

Definitionerna av begreppen gäller för denna författning. Syftet med att definiera begreppen är att skapa en enhetlig tillämpning av föreskrifterna så att uppgifterna i regionplanen ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt på ett sådant sätt att informationen i denna blir utsökbar.

Genom 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338) regleras att uppgifter i en regionplan ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. I stället för uppgifter används begreppet information i denna författning eftersom information är ett vedertaget begrepp inom digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Regionplanens digitala information inkluderar hela regionplanens informationsinnehåll med både textbaserad information, media samt geografiska data och annan information.

Lägesbestämd används för att beskriva att geometrier definieras av koordinater och kan placeras in på rätt geografisk plats i ett koordinatsystem, exempelvis det svenska geodetiska referenssystemet Sweref 99.

2 kap. Övergripande bestämmelser

1 § Regionplanen ska vara lägesbestämd.

Syftet med bestämmelsen är att det ska vara möjligt att utläsa vilka ställningstaganden som gäller för vilken plats, det vill säga vara georefererad. Bestämmelsen säkerställer att regionplanen, inklusive dess ändringar, kan tillgängliggöras och behandlas digitalt i sin helhet oavsett om det är textbaserad information, media, geografiska data eller annan information.

Bestämmelsen innebär att den information som en regionplan ska innehålla ska vara kopplad till en koordinatsatt geometri. Geometrin kan utgöras av regionens yta om det handlar om information som berör hela regionen, som till exempel övergripande ställningstaganden. Om informationen gäller för ett specifikt område kan geometrin avgränsas till den platsen.

2 § För regionplanen ska följande information redovisas

1. regionens namn,
2. antagandebeslutets diarienummer, och
3. datum när antagandebeslutet fick laga kraft.

Bestämmelsen reglerar att grundläggande ärendeinformation ska redovisas för regionplanen för att kunna identifiera till vilken region och vilken version av regionplan som informationen tillhör.

Antagandebeslutets diarienummer ska anges för att ärendet i sin helhet ska kunna återfinnas hos regionen.

Regionplanen är vägledande när planen har fått laga kraft. Datum för när antagandebeslutet fått laga kraft får tillföras planen när detta är fastställt.

3 § Skyldigheterna enligt 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338) gäller inte för sådan lägesbestämd digital information i regionplanen som aggregerad äventyrar rikets säkerhet.

Bestämmelsen ger regionerna en möjlighet att göra undantag från kravet på att en regionplan ska utformas så att uppgifterna i denna ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Det innebär att regionen kan bestämma att delar av en regionplan inte ska tillgängliggöras digitalt eller att

de inte ska identifieras enligt den identifikation som anges i bestämmelsen. Detta innebär i sin tur att viss information som tillhör regionplanen kan sakna digital funktionalitet, exempelvis för att informationen inte ska kunna sökas ut. Bestämmelsen avser aggregerad information, det vill säga information som var för sig inte äventyrar rikets säkerhet men kan göra det om flera informationsmängder finns åtkomliga tillsammans eller kan kombineras med annan information som regionen ansvarar för. Enskilda informationsmängder som utgör en risk för landets säkerhet kan skyddas genom reglerna i OSL eller säkerhetsskyddslagen 2018:585.

Om regionen bedömer att viss information i en regionplan äventyrar rikets säkerhet gäller inte kravet i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338) för den specifika delen eller delarna av planen. Sett till befintlig sekretesslagstiftning samt aktuell bestämmelse i Boverkets föreskrifter kan det komma att saknas planinformation i en digitalt tillgängliggjord regionplan. Den beslutade regionplanen, komplett med all planinformation, måste dock alltid finnas hos den enskilda regionen.

3 kap. Identifikation av regionplanens innehåll

1 § Information som ska framgå av en regionplan ska identifieras enligt tabellerna i 2–8 §§.

Bestämmelsen avser den information som enligt 7 kap. 2–4 §§ plan- och bygglagen (2010:900) ska anges och framgå av en regionplan, vilket motsvarar paragraferna 2–8 §§ i dessa föreskrifter. Informationen i regionplanen ska identifieras utifrån beskrivningen i tabellerna. Det innebär att om regionen har information i sin regionplan som motsvarar beskrivningen i någon av tabellerna ska den informationen ges identifikationen enligt tabellen. Det gör att informationen kan sökas ut.

Bestämmelsen innebär att innehållet i en regionplan kan identifieras på samma sätt för alla regioner som har en regionplan enligt plan- och bygglagen (2010:900). Det bidrar till möjligheten att göra analyser och sammanställningar. Informationen är till nytta för till exempel den egna och andra regioner, länsstyrelsen, kommuner och andra aktörer i samhällsbyggnadsprocessen. Det bidrar även till en jämförbarhet avseende innehållet i regionplanerna.

2 § Information enligt beskrivningen i tabell 1 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Information om grunddrag för användningen av mark- och vattenområden ska vara lägesbestämd till den del av länet som användningen berör.

Tabell 1 Grunddrag för användningen av mark- och vattenområden

Identifikation	Beskrivning
Grunddrag för användningen	Grunddrag för mark- och vattenanvändningen som har betydelse för länet.

Enligt 7 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) ska regionen i regionplanen ange de grunddrag för användningen av mark- och vattenområden som har betydelse för länet. En regionplan ska avse sådant som rör två eller flera kommuner i länet.

I proposition 2017/18:266⁸ finns exempel på grunddrag för mark- och vattenanvändningen, som skulle kunna vara aktuella att ta med i en regionplan. Det kan exempelvis avse att utreda övergripande fysiska strukturer för bebyggelse och tillhörande anläggningar, huvudstråk, städer eller tätorter av särskild regional betydelse, natur- och grönområden, infrastruktur för transporter, energi- och vattenförsörjning, avlopp och strukturer som kan minska klimatpåverkan.

Det bör vara regionens ansvar att uttrycka vilken typ av mark- och vattenanvändning som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet. Regionerna arbetar med att utveckla formen för regionplanens innehåll. Det är därför inte lämpligt att göra en mer detaljerad reglering av mark- och vattenanvändningen i föreskrifterna. Finns behov av att ytterligare precisera finns möjlighet att göra det så länge informationen kan inordnas enligt föreskriften.

Enligt plan- och bygglagen finns inget krav på att grunddragen ska framgå av en karta så som det beskrivs för en översiktsplan. Redovisningen av grunddragen för användningen av mark- och vattenområden behöver därför inte vara heltäckande för en regionplan. För att det ska finnas en koppling mellan informationen och den yta som avses anges det i bestämmelsen att information om grunddrag för användningen av mark- och vattenområden ska vara lägesbestämd till den del av länet som användningen berör.

I redovisningen av planen kan regionen namnge grunddrag för användningen av mark- och vattenområde på annat sätt än som anges i

⁸ Regeringens proposition 2017/18:266, En ny regional planering, s. 95.

identifikationen. Regionens benämning ska vara kopplad till identifikationen så att informationen blir utsökbar och möjlig att tillgängliggöra nationellt.

3 § Information enligt beskrivningen i kolumn 2 i tabell 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 2 Riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk

Identifikation	Beskrivning
Riktlinjer för lokalisering	Riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk som har betydelse för länet.

Enligt 7 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) ska regionplanen ange de riktlinjer för lokaliseringen av bebyggelse och byggnadsverk som har betydelse för länet. Riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk behöver inte, till skillnad från grundragen för mark- och vattenanvändningen, vara lägesbestämd till den del av länet som användningen berör, utan kan lägesbestämmas på en mer övergripande nivå, till exempel för regionen som helhet.

I proposition 2017/18:266⁹ finns exempel på övergripande fysiska strukturer i form av bebyggelse och byggnadsverk, som skulle kunna vara aktuella att ta med i en regionplan. Det bör vara regionens ansvar att precisera vilken typ av bebyggelse eller byggnadsverk som är av betydelse för den fysiska planeringen i det aktuella länet. Regionerna arbetar med att utveckla formen för regionplanens innehåll. Det är därför inte lämpligt att göra en mer detaljerad reglering avseende riktlinjer för lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk i föreskrifterna.

4 § Information enligt en beskrivning i kolumn 2 i tabellerna 3–5 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 3 Allmänna intressen

Identifikation	Beskrivning
Allmänna intressen	Hur regionen har tagit hänsyn till allmänna intressen enligt 2 kap. plan- och bygglagen (2010:900).

⁹ Regeringens proposition 2017/18:266, En ny regional planering, s. 95.

Tabell 4 Riksintressen enligt 3 kap. 5–9 §§ och 4 kap. 2–8 §§ miljöbalken

Identifikation	Beskrivning
Rennäring	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för rennärningen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Yrkesfiske	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Naturvården	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Kulturmiljövården	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Friluftsliv	Mark- och vattenområde samt fysisk miljö i övrigt som är av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Fyndigheter av ämnen och material	Område som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för industriell produktion	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för industriell produktion enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för energiproduktion	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för energiproduktion enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för energidistribution	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för kommunikation, elektronisk	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för elektronisk kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för kommunikation, trafikslagen	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för kommunikation gällande trafikslagen enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för vattenförsörjning	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för vattenförsörjning enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för avfallshandling	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för avfallshandling enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggning för slutlig förvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall	Mark- och vattenområde som är särskilt lämpligt för anläggning för slutlig förvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Anläggningar för totalförsvaret	Mark- och vattenområde som är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar enligt 3 kap. 9 § miljöbalken och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Turism och rörligt friluftsliv	Område enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, där turismen och det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Obruten kust	Kustområde och skärgård enligt 4 kap. 3 § miljöbalken, där vissa anläggningar inte får komma till stånd, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.

Identifikation	Beskrivning
Högexploaterad kust	Kustområde och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken, där fritidsbebyggelse endast får komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Obrutet fjäll	Fjällområde enligt 4 kap. 5 § miljöbalken, där bebyggelse och anläggningar får komma till stånd endast om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Skyddade vattendrag	Vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken, där vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Nationalstadspark	Område enligt 4 kap. 7 § miljöbalken, där ny bebyggelse och nya anläggningar endast får komma till stånd och andra åtgärder vidtas om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Natura 2000, vilda fåglar	Område enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, som har förtecknats som särskilt skyddsområde för bevarande av vilda fåglar och kräver tillstånd för verksamheter eller åtgärder, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.
Natura 2000, vilda djur och växter	Område enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, som har förtecknats som särskilt bevarandeområde för bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och kräver tillstånd för verksamheter eller åtgärder, och hur regionen har tillgodosett riksintresset.

Tabell 5 Miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken

Identifikation	Beskrivning
Fisk- och musselvat- ten	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvat- ten.
Havsmiljö	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt havsmiljöförordning (2010:1341).
Omgivningsbuller	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller.
Utomhusluft	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt förordning (2001:527) om miljökvalitetsnormer för utomhusluft.
Vattenkvalitet	Hur regionen har följt miljökvalitetsnorm enligt vattenförvaltningsförordning (2004:660).

I regionplanen ska regionen enligt 7 kap. 3 § 1 punkten plan- och byggla-
gen (2010:900) redovisa hur hänsyn har tagits till de allmänna intressena
enligt 2 kap. i den aktuella lagen. I proposition 2017/18:266 framhålls att
det inte på förhand är lämpligt att peka ut vilka allmänna intressen som är
relevanta vid planläggning på regional nivå. Det är således regionerna som
själva får bedöma vilka allmänna intressen som aktualiseras utifrån förut-
sättningarna för den regionala fysiska planeringen. Mot bakgrund av vad
som anges i propositionen är det inte lämpligt att göra en mer detaljerad

reglering avseende allmänna intressen i föreskrifterna. Bestämmelsen innebär att regionens ställningstaganden angående hur hänsyn har tagits till de allmänna intressena ska identifieras enligt kolumn 1 i tabell 3.

I regionplanen ska regionen enligt 7 kap. 3 § 1 punkten plan- och bygglagen (2010:900) redovisa hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken har tillgodosetts. Redovisningen av de riksintressen som är berörda i regionen och regionens ställningstaganden för hur regionen har tillgodosett riksintressen ska identifieras enligt kolumn 1 i tabell 4.

I regionplanen ska regionen enligt 7 kap. 3 § 1 punkten plan- och bygglagen (2010:900) redovisa på vilket sätt miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken har följts. Bestämmelsen innebär att regionens ställningstaganden angående hur regionen har följt miljö kvalitetsnormerna ska identifieras enligt kolumn 1 i tabell 5.

Med enhetlig identifikation av informationen blir informationen utsökbar för sammanställningar och analyser som är till nytta för kommuner, länsstyrelser, riksintressemyndigheter, regioner och andra aktörer. Dessa sammanställningar och analyser kan ligga till grund för både genomförandet av planen och för uppföljningen av den.

5 § Information enligt en beskrivning i kolumn 2 i tabellerna 6–10 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 6 Regional utvecklingsstrategi

Identifikation	Beskrivning
Regional utvecklingsstrategi	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med den regionala utvecklingsstrategin.

Tabell 7 Länsplan för regional transportinfrastruktur

Identifikation	Beskrivning
Länsplan för regional transportinfrastruktur	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med länsplanen för regional transportinfrastruktur.

Tabell 8 Trafikförsörjningsprogram

Identifikation	Beskrivning
Trafikförsörjningsprogram	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med trafikförsörjningsprogram.

Tabell 9 Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning

Identifikation	Beskrivning
Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning.

Tabell 10 Mål, planer och program

Identifikation	Beskrivning
Nationella mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.
Regionala mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med andra regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.
Kommunala mål, planer och program	Hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med kommunala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet.

Bestämmelsen reglerar att den information som ska framgå av en regionplan enligt 7 kap. 3 § 2 punkten plan- och bygglagen (2010:900) ska identifieras enligt kolumn 1 i respektive tabell.

De olika beskrivningarna i kolumn 2 handlar om information som består av ställningstaganden till hur regionen har tagit hänsyn till och samordnat regionplanen med de strategiska dokumenten.

Informationen kan kopplas till regionplanens yta om det handlar om övergripande ställningstaganden som gäller för hela regionen. Om informationen gäller för ett specifikt område kan geometrin avgränsas till det specifika området.

6 § Information enligt beskrivningen i tabell 11 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 11 Genomförande av regionplan

Identifikation	Beskrivning
Genomförande	Hur regionplanen är avsedd att genomföras.

Enligt 7 kap. 3 § 3 punkten plan- och bygglagen (2010:900) ska det framgå av regionplanen hur regionen avser att genomföra planen. Beskrivningen av kan bestå av information om vilka insatser och åtgärder som föranleds av planen och vilka aktörer som kan bidra till planens genomförande.

7 § Information enligt en beskrivning i tabell 12 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 12 **Konsekvenser**

Identifikation	Beskrivning
Miljökonsekvenser	Redovisning av miljökonsekvenser enligt 3 kap. 6 b § plan- och bygglagen (2010:900).
Planens konsekvenser	Regionplanens konsekvenser enligt 7 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900).

Bestämmelsen reglerar att den information som ska framgå av en regionplan enligt 7 kap. 3 andra stycket, att planen ska ha det innehåll som följer av 3 kap. 6 b §, och 4 §§ plan- och bygglagen (2010:900), ska identifieras enligt kolumn 1 i tabell 12. Det innebär att miljökonsekvenser som medför betydande miljöpåverkan vid ett genomförande av planen kan sökas ut.

Bestämmelsen innebär även att planens konsekvenser, utöver miljökonsekvenser, kan sökas ut.

8 § Information enligt en beskrivning i tabell 13 kolumn 2 ska identifieras enligt kolumn 1.

Tabell 13 **Invändningar i länsstyrelsens granskningsyttrande**

Identifikation	Beskrivning
Invändning riksintresse	Förslaget tillgodoser inte ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.
Invändning miljökvalitetsnorm	Förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs.
Invändning mellankommunala frågor	Frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas inte på ett lämpligt sätt.
Invändning hälsa och säkerhet	En bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Om länsstyrelsen inte har godtagit regionplanen i en viss del, ska det anmärkas i planen enligt 7 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900). Vid beslutet om en regionplan ska det vara tydligt ifall stat och region är eniga eller om länsstyrelsen har väsentliga invändningar. (jfr prop. 2017/18:266 sid. 63)

Redovisningskravet följer de invändningar som länsstyrelsen kan lämna i sitt granskningsyttrande enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (2010:900) med undantag för redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Att peka ut LIS-områden är en fråga för kommunen att hantera i översiktsplanen och inte för regionen i regionplanen.

Bestämmelsen reglerar att länsstyrelsens invändningar ska identifieras enligt kolumn 1 i tabell 13. Invändningen kopplas med fördel till den yta som den omfattar så att länsstyrelsens invändning kan läsas tillsammans med regionens egen information om det aktuella området.

Informationen kan vid behov preciseras ytterligare så länge den kan inordnas enligt föreskriften.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 2 april 2025.
2. Författningen ska tillämpas på regionplaner som påbörjats efter den 31 december 2026.

Författningen träder i kraft den 2 april 2025. Det innebär att författningen kan användas från detta datum.

För att regionerna ska kunna anpassa sig till den nya regleringen föreslås att det är obligatoriskt att tillämpa författningen för regionplaner som påbörjats efter den 31 december 2026.

Frågor om ikraftträdande samt övergångsperiod behandlas mer utförligt under avsnitt 4, Ikraftträdande och informationsinsatser.

Bilaga 1 Företag som kan påverkas av föreskrifterna

I denna tabell visas Statistiska centralbyråns statistik över de företagskategorier som bedöms kunna påverkas av föreskrifterna. Tabellen visar antal företag per storleksklass.

Företag (FDB) efter näringsgren SNI 2007, storleksklass och år				
				2022
41.1	utvecklare av byggprojekt	SGR0	0 anställda	666
		SGR1	1–4 anställda	138
		SGR2	5–9 anställda	19
		SGR3	10–19 anställda	15
		SGR4	20–49 anställda	4
		SGR5	50–99 anställda	1
		SGR6	100–199 anställda	2
		SGR7	200–499 anställda	1
		SGR8	500+ anställda	0
41.2	entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	SGR0	0 anställda	16 540
		SGR1	1–4 anställda	7 526
		SGR2	5–9 anställda	1 731
		SGR3	10–19 anställda	973
		SGR4	20–49 anställda	531

Företag (FDB) efter näringsgren SNI 2007, storleksklass och år				
		SGR5	50–99 anställda	137
		SGR6	100–199 anställda	41
		SGR7	200–499 anställda	22
		SGR8	500+ anställda	7
42.1	anläggningsentreprenörer för vägar och järnvägar	SGR0	0 anställda	705
		SGR1	1–4 anställda	369
		SGR2	5–9 anställda	88
		SGR3	10–19 anställda	46
		SGR4	20–49 anställda	56
		SGR5	50–99 anställda	14
		SGR6	100–199 anställda	9
		SGR7	200–499 anställda	2
		SGR8	500+ anställda	6
42.2	anläggningsentreprenörer för allmännyttiga projekt	SGR0	0 anställda	1 082
		SGR1	1–4 anställda	408
		SGR2	5–9 anställda	88
		SGR3	10–19 anställda	55
		SGR4	20–49 anställda	47
		SGR5	50–99 anställda	7

Företag (FDB) efter näringsgren SNI 2007, storleksklass och år				
		SGR6	100–199 anställda	8
		SGR7	200–499 anställda	3
		SGR8	500+ anställda	1
42.9	andra anläggningsentreprenörer	SGR0	0 anställda	661
		SGR1	1–4 anställda	212
		SGR2	5–9 anställda	54
		SGR3	10–19 anställda	21
		SGR4	20–49 anställda	13
		SGR5	50–99 anställda	5
		SGR6	100–199 anställda	1
		SGR7	200–499 anställda	1
		SGR8	500+ anställda	0
71.1	arkitektkontor och tekniska konsultbyråer o.d.	SGR0	0 anställda	26 172
		SGR1	1–4 anställda	12 538
		SGR2	5–9 anställda	1 189
		SGR3	10–19 anställda	772
		SGR4	20–49 anställda	473
		SGR5	50–99 anställda	128
		SGR6	100–199 anställda	51

Företag (FDB) efter näringsgren SNI 2007, storleksklass och år				
		SGR7	200–499 anställda	24
		SGR8	500+ anställda	19
	Summa			73 682

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se